U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Viktora Kučery a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Jakuba Camrdy v právní věci žalobce: **D. V. T.**, zast. Mgr. Petrem Václavkem, advokátem se sídlem Opletalova 1417/25, Praha, proti žalované: **Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie**, se sídlem Olšanská 2, Praha, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 9. 6. 2023, č. j. 4 A 42/2022-42,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žalované **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává**.

Odůvodnění:

[1] Kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhal zrušení v záhlaví označeného rozsudku Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalované ze dne 18. 8. 2022, č. j. CPR-21735-3/ČJ-2022-930310-V249. Tímto rozhodnutím žalovaná zamítla odvolání stěžovatele a potvrdila rozhodnutí Policie České republiky, Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 30. 5. 2022, č. j. KRPA-179529-11/ČJ-2022-000022-50 (ve znění opravného usnesení ze dne 15. 6. 2022, č. j. KRPA-179529-14/ČJ-2022-000022-50), kterým byla stěžovateli uložena povinnost opustit území členských států Evropské unie podle § 50a odst. 2 písm. c) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), a podle § 50a odst. 3 téhož zákona mu byla stanovena doba k vycestování do 60 dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí.

[2] Stěžovatel se dne 30. 5. 2022 dostavil ke správnímu orgánu I. stupně s tím, že chce řešit svou pobytovou situaci, neboť mu byl udělen výjezdní příkaz s platností od 12. 4. 2022 do 28. 5. 2022. Stěžovatel při podání vysvětlení uvedl, že pobývá v České republice za účelem studia, studuje první ročník oboru informatiky na České zemědělské univerzitě v Praze. Jeho žádosti o prodloužení povolení k dlouhodobému pobytu nebylo vyhověno, neboť nedoložil potvrzení o studiu (to doložil až v odvolacím řízení). V České republice nemá žádné rodinné příslušníky, jeho rodina žije ve Vietnamu. Stěžovatel také uvedl, že je zdravý a že mu ve Vietnamu žádné nebezpečí nehrozí – může se vrátit ke svým rodičům, kteří vlastní ve Vietnamu dům.

[3] Správní orgán I. stupně následně stěžovateli rozhodnutím ze dne 30. 5. 2022, č. j. KRPA-179529-11/ČJ-2022-000022-50, uložil povinnost opustit území členských států Evropské unie, a to do 60 dnů. V odůvodnění tohoto rozhodnutí uvedl, že stěžovatel pobývá na území České republiky neoprávněně – jeho žádosti o prodloužení dlouhodobého pobytu nebylo vyhověno [řízení bylo zastaveno podle § 66 odst. 1 písm. c) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), neboť stěžovatel neodstranil vady podané žádosti – nedoložil potvrzení o studiu], přičemž odvolání v této věci Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců zamítla. I když podal stěžovatel proti tomuto rozhodnutí žalobu, městský soud jeho návrhu na přiznání odkladného účinku nevyhověl. Stěžovatel byl proto povinen vycestovat ve stanovené lhůtě. K přiměřenosti rozhodnutí o povinnosti opustit území správní orgán I. stupně uvedl, že stěžovatel žádné rodinné vazby na území Evropské unie nemá. K možnosti jeho vycestování správní orgán I. stupně výslovně uvedl, že stěžovatel se může obrátit na Ministerstvo vnitra a zažádat o dobrovolný návrat, neboť má platný cestovní pas. Proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně podal stěžovatel odvolání, které žalovaná rozhodnutím ze dne 18. 8. 2022, č. j. CPR-21735-3/ČJ-2022-930310-V249, zamítla a rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrdila.

[4] Stěžovatel napadl rozhodnutí žalované žalobou, kterou městský soud v záhlaví uvedeným rozsudkem zamítl podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[5] V odůvodnění rozsudku městský soud uvedl, že oba správní orgány se přiměřeností rozhodnutí zabývaly. Studium stěžovatele nepovažovala žalovaná za natolik mimořádnou okolnost, pro kterou by bylo nezbytné vyhodnotit dopad povinnosti opustit území do soukromého a rodinného života stěžovatele jako nepřiměřený. S tímto posouzením se městský soud ztotožnil a připomněl, že rozhodnutí o povinnosti opustit území má z podstaty věci mírnější dopad než rozhodnutí o správním vyhoštění, se kterým je spojen zákaz vstupu za území. V případě stěžovatele dojde po omezenou dobu k zásahu do jeho života, z hlediska legalizace jeho pobytu však půjde o nezbytný krok a minimální důsledek jeho protiprávního setrvání na území ČR, který nelze hodnotit jako nepřiměřený. Své studium může stěžovatel vyřešit jeho přerušením, případně studiem na dálku. Městský soud také uvedl, že i když řízení v pobytové věci (neprodloužení povolení k dlouhodobému pobytu) dosud nebylo skončeno, výsledek soudního přezkumu není možné předjímat. Zásadní je, že stěžovateli nebyl přiznán odkladný účinek, proto byl jeho pobyt na území v době od 29. 5. 2022 do 30. 5. 2022 neoprávněný. Stěžovatel nadto neuvedl žádné konkrétní vazby, které si na území ČR vybudoval. V otázce tvrzené finanční nedostupnosti letenky do Vietnamu městský soud odkázal stěžovatele na rozhodnutí správních orgánů, v nichž je poukázáno na možnost využití institutu dobrovolného návratu.

[6] Rozhodnutí městského soudu napadl stěžovatel kasační stížností, ve které odkázal na § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Stěžovatel vyjádřil přesvědčení, že správní orgány zatížily řízení závažnými vadami, neboť nezjistily skutkový stav tak, aby o něm nebyly důvodné pochybnosti. Zejména se nezabývaly okolnostmi, za jakých nebylo vyhověno stěžovatelově žádosti o prodloužení povolení k dlouhodobému pobytu. V důsledku toho se nemohly dostatečně zabývat tím, zda v dané věci převáží zájem na dodržování právních předpisů a ochraně společnosti nad zájmem na zachování stěžovatelova práva na soukromý a rodinný život a práva na vzdělání. Stěžovatel považoval rozhodnutí správních orgánů i městského soudu za nepřezkoumatelná pro nedostatek důvodů, neboť dostatečně nereflektují individuální okolnosti. Stejně tak správní orgány i městský soud dostatečně

neposoudily otázku přiměřenosti napadeného rozhodnutí. Přijatelnost podané kasační stížnosti tak stěžovatel spatřoval v zásadním pochybení městského soudu při výkladu hmotného a procesního práva.

[7] V další části kasační stížnosti stěžovatel zdůraznil, že i když je rozhodnutí o povinnosti opustit území mírnějším opatřením než správní vyhoštění, tato mírnost je pouze relativní – stěžovatel je nucen opustit dosud vybudované sociální zázemí, zpřetrhat vytvořené vazby a přerušit či ukončit své studium. Není přitom jasné, kdy se bude moci do ČR vrátit, neboť zastupitelský úřad ve Vietnamu je dlouhodobě velmi vytížený. Stěžovatel znovu zdůraznil, že zákonnost rozhodnutí o neprodloužení pobytového oprávnění dosud nebyla postavena najisto – řízení u městského soudu v této pobytové věci dosud neskončilo. Od výsledku tohoto řízení se odvíjí možnost dalšího pobytu stěžovatele v ČR. K tomu stěžovatel odkázal na čl. 6 odst. 5 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES ze dne 16. 12. 2008 o společných normách a postupech v členských státech při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí (dále jen „návratová směrnice"), podle něhož přicházelo v úvahu přerušení řízení do doby konečného vyřešení jeho pobytového oprávnění. Správní orgány se tak podle stěžovatele dostatečně nevypořádaly s vymezením veřejného zájmu na vycestování stěžovatele, resp. s účelností přijatého opatření. Dále stěžovatel zdůraznil zásah napadeného rozhodnutí do jeho soukromého a rodinného života – znovu zdůraznil, že při posuzování přiměřenosti měly správní orgány zohlednit dosud vedené soudní řízení v pobytové věci, vysoké finanční náklady spojené s cestou do Vietnamu, nevyhnutelné obtíže při výkonu práva na vzdělání, faktické možnosti stěžovatele, pokud jde o jeho návrat do České republiky a délku předpokládané doby mimo území ČR.

[8] Společně s podáním kasační stížnosti požádal stěžovatel o přiznání odkladného účinku, ve kterém exponoval nutnost zohlednit jeho společenské vazby na území ČR, studium i dosud neukončené řízení u městského soudu týkající se jeho pobytového oprávnění.

[9] Žalovaná ve vyjádření k podané kasační stížnosti odkázala na předložený spisový materiál a zdůraznila, že „*kasační stížností může být napaden pouze způsob rozhodování správního soudu, které ředitelství nehodlá blíže komentovat*".

[10] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že byla podána včas, směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je podání kasační stížnosti přípustné, a stěžovatel je řádně zastoupen (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[11] S ohledem na skutečnost, že se jedná o věc, kterou před krajským, resp. městským soudem rozhodoval samosoudce, se Nejvyšší správní soud ve smyslu § 104a s. ř. s. dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle tohoto ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Výklad zákonného pojmu „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*", který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, provedl Nejvyšší správní soud již ve svém usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS. Podle citovaného usnesení je tedy kasační stížnost přijatelná v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon;

(4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí městského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[12] V nyní souzené věci Nejvyšší správní soud neshledal naplnění některého z výše uvedených typových případů a dospěl k závěru, že kasační stížnost není přijatelná.

[13] Stěžovatel namítal v kasační stížnosti především nedostatečně zjištěný skutkový stav – od tohoto odvíjel své další námitky, ve kterých zdůrazňoval nesprávné posouzení přiměřenosti napadeného rozhodnutí a relativnost napadeného rozhodnutí jako mírnějšího opatření (oproti rozhodnutí o správním vyhoštění) – podobně, jako činil dříve v podané žalobě a odvolání.

[14] Předně však Nejvyšší správní soud uvádí, že neshledal rozsudek městského soudu nepřezkoumatelným. Městský soud se dostatečným způsobem vypořádal se všemi vznesenými námitkami, přičemž rovněž rozhodnutí žalované takovou vadou netrpí.

[15] Pokud jde o námitku nedostatečně zjištěného skutkového stavu, Nejvyšší správní soud připomíná, že řízení o uložení povinnosti opustit území je řízením, v němž je z moci úřední ukládána povinnost, a je tedy na správních orgánech, aby zjistily veškeré rozhodné skutečnosti i bez návrhu účastníků řízení, včetně skutečností svědčících ve prospěch účastníka řízení (§ 50 odst. 3 správního řádu). Podstatné přitom není, zda rozhodné skutečnosti vyšly najevo v řízení před správním orgánem I. stupně, či v odvolacím řízení. Jak totiž Nejvyšší správní soud konstatoval již v rozsudku ze dne 7. 4. 2011, č. j. 5 As 7/2011-48, č. 2412/2011 Sb. NSS, v řízeních, v nichž má být z moci úřední stanovena povinnost, ke koncentraci řízení podle § 82 odst. 4 správního řádu nedochází. Pro rozhodnutí žalované je rozhodný skutkový a právní stav, který tu je v době vydání jejího (tj. druhostupňového) rozhodnutí, nikoliv v době vydání prvostupňového rozhodnutí (viz rozsudek NSS ze dne 17. 12. 2008, č. j. 1 As 68/2008-126, č. 1786/2009 Sb. NSS). Z právě uvedeného tedy vyplývá, že pokud se správní orgány dozví kdykoliv v průběhu řízení, v němž má být z úřední povinnosti uložena povinnost, o skutečnostech podstatných pro rozhodnutí ve věci samé, je jejich povinností tyto skutečnosti při svém rozhodování zohlednit.

[16] Stěžovatel namítal, že správní orgány dostatečně nezohlednily soudní řízení, v němž se stěžovatel domáhal přezkumu rozhodnutí ohledně neprodloužení jeho dlouhodobého pobytu. Nejvyšší správní soud ze spisu ověřil, že řízení o stěžovatelově žádosti o prodloužení dlouhodobého pobytu za účelem studia bylo zastaveno podle § 66 odst. 1 písm. c) správního řádu, neboť stěžovatel neodstranil vady podané žádosti (nedoložil potvrzení o studiu). Proti tomuto rozhodnutí podal odvolání, které bylo Komisí pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců rozhodnutím ze dne 28. 3. 2022, č, j. MV-31156-4/SO-2022, zamítnuto. Proti posledně uvedenému rozhodnutí podal stěžovatel žalobu společně s návrhem na přiznání odkladného účinku. O podané žalobě dosud městský soud nerozhodl (řízení je vedeno pod sp. zn. 3 A 57/2022), přičemž návrhu na přiznání odkladného účinku městský soud usnesením ze dne 10. 5. 2022, č. j. 3 A 57/2022-31, nevyhověl.

[17] Obsah rozhodnutí žalované nesvědčí o tom, že by žalovaná tyto skutečnosti opomněla, příp. že by je nezohlednila. Naopak – výslovně uvedla, že v důsledku nepřiznání odkladného účinku stěžovatel není nadále oprávněn pobývat na území ČR, přičemž tato skutečnost je pro zákonnost uložené povinnosti opustit území klíčová. Žalovaná tedy vycházela z presumpce správnosti aktů vydaných orgány veřejné správy – zde Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců (k tomu srov. např. rozsudek NSS ze dne 4. 2. 2009,

č. j. 1 As 79/2008-128, č. 1815/2009 Sb. NSS, bod [15]). Stejně tak na věc nahlížel městský soud, Nejvyšší správní soud proto pochybení stran nedostatečně zohledněného řízení týkajícího se (ne)prodloužení dlouhodobého pobytu stěžovatele neshledal.

[18] Co se týká namítané nepřiměřenosti rozhodnutí žalované, jak plyne z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu, i při rozhodování o povinnosti cizince opustit území České republiky je třeba posuzovat přiměřenost dopadů rozhodnutí do práva na respektování soukromého a rodinného života (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 3. 2017, č. j. 7 Azs 24/2017-29, č. 3574/2017 Sb. NSS; příp. ze dne 19. 12. 2018, č. j. 8 Azs 290/2018-27, č. 3852/2019 Sb. NSS). Správní orgán I. stupně, žalovaná i městský soud se přiměřeností uložené povinnosti opustit území členských států EU ve vztahu ke stěžovatelovu soukromému a rodinnému životu zabývaly. Rovněž Nejvyšší správní soud neshledal, že by předchozí posouzení této otázky trpělo deficitem, jaký stěžovatel uvádí v podané kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud tak pouze opakuje, že stěžovatel je dospělý, zdravý muž, který má všechny své rodinné příslušníky ve Vietnamu. A pokud stěžovatel argumentoval silnými společenskými vazbami na území ČR, dlužno podotknout, že žádnou konkrétní vazbu blíže nespecifikoval, ustal na pouhých obecných tvrzeních o silných přátelských vztazích.

[19] Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že správní orgány dostatečně zjistily všechny okolnosti podstatné pro posouzení přiměřenosti. Stěžovatelem nastiňované otázky (stran nejasnosti jeho návratu zpět do ČR, vytíženosti zastupitelského úřadu ve Vietnamu, tvrzeného nedostatečného zohlednění veřejného zájmu na vycestování, vysoké finanční náklady na letenku do Vietnamu či nezohlednění délky předpokládané doby mimo území ČR) na závěru o zákonnosti rozsudku městského soudu i rozhodnutí správních orgánů ničeho nemění.

[20] A pokud jde o stěžovatelem zdůrazňovaný čl. 6 odst. 5 návratové směrnice (podle něhož *je-li státní příslušník třetí země, který pobývá na území členského státu neoprávněně, účastníkem probíhajícího řízení o obnovení povolení k pobytu nebo jiného povolení zakládajícího oprávnění k pobytu, zváží tento členský stát, zda neupustí od vydání rozhodnutí o navrácení, a to až do ukončení probíhajícího řízení*), k tomu je nutno dodat, že stěžovatel poprvé tuto námitku uplatnil až v podané kasační stížnosti (§ 104 odst. 4 s. ř. s.). Oba správní orgány nadto rozhodovaly o stěžovatelově povinnosti opustit území v době, kdy bylo řízení o žádosti stěžovatele o prodloužení dlouhodobého pobytu pravomocně ukončeno, přičemž městský soud návrhu na přiznání odkladného účinku nevyhověl (viz výše).

[21] Nejvyšší správní soud proto neshledal pochybení městského soudu, které by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Odpověď na stěžovatelovy námitky obsahují výše citovaná rozhodnutí, soud proto dospěl k závěru, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, proto kasační stížnost v souladu s § 104a odst. 1 s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[22] O návrhu stěžovatele na přiznání odkladného účinku Nejvyšší správní soud nerozhodoval, neboť rozhodl bez zbytečného prodlení ve věci samé.

[23] Výrok o náhradě nákladů řízení se s ohledem na skutečnost, že odmítnutí pro nepřijatelnost představuje zjednodušený meritorní přezkum (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS), opírá o § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalovaná měla ve věci úspěch, Nejvyšší

správní soud jí však náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť jí podle obsahu spisu v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í :
Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 17. srpna 2023

JUDr. Viktor Kučera
předseda senátu